

Referat fra arbeidsgruppe grunnvann under Vanndirektivet

1.	<p>Møte/gruppe: Arbeidsgruppe grunnvann under felles europeisk gjennomføringsstrategi for vanndirektivet (Working Group Groundwater under Common Implementation Strategy CIS for the Water Framework Directive WFD).</p> <p>Sted og dato: Malta, San Lawrenz 25 - 26. april 2017</p>
	<p>Rettsakter (nummer og navn): EUs rammedirektiv for vann - Vanndirektivet (2000/60/EC) Grunnvannsdirektivet (2006/118/EC)</p>
2.	<p>Deltaker(e) fra norsk side: Atle Dagestad (NGU)</p>
3.	<p>Hovedkonklusjoner, spørsmål av vesentlig betydning (økonomiske og forvaltningsmessige konsekvenser) for norsk politikk:</p> <p>Joaquim Capitão (DG Environment) informerte om pågående aktiviteter i kommisjonen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pågående evaluering av andre runde med innrapportering av vannforvaltingsplaner og første rapportering av flomfareforvaltingsplaner. Resultater vil bli sammenstilt på pan-EU nivå.• Foreløpig evaluering av andre runde med innrapportering av vannforvaltingsplaner viser en marginal forbedring i kvalitativ og kvantitativ status på grunnvannsforekomster på EU-nivå, men en bedring i datagrunnlag for fastsettelse av status og færre forekomster med ukjent status.• Arbeid med å etablere minimumskvalitetsstandarder for gjenbruk av rensset avløpsvann til jordbruksvanning og kunstig infiltrasjon av grunnvann er i slutfasen. JRC har utarbeidet forslag til godkjenning, og det vil bli utarbeidet lovforslag på dette mot slutten av 2017.• Kommisjonen har tatt initiativ for å få etablert en CIS-gruppe på landbruk og aksept for det underliggende arbeidsdokumentet "Water and sustainable agriculture". Viktig at dette blir gjennomført da det er avgjørende for det videre arbeidet med forbedring av både overflatevann- og grunnvannsressursene innen EU-området. <p>Arbeidsgruppe grunnvann (WG GW) aktiviteter:</p> <p>Status observasjonsliste "Watch list" grunnvann: Basert på kunnskap om ulike stoffers mobilitet og bestandighet i undergrunnen er det utarbeidet en liste med stoffer som har størst potensial til å nå grunnvannet. Prosjektet er i avsluttende fase med å få etablert en metode for utvalg av stoffer som skal inn på observasjonslisten og etablere prosedyre for innrapportering. Det vil i år bli gjennomført en pilotstudie på perfluorinerede kjemikalier (PFCs) i grunnvann der medlemslandene vil rapportere funnfrekvens. I 2018 vil det bli innhentet likende data for et utvalg av stoffer. Denne kartleggingen skal støtte opp under kommisjonens revisjon av annekse I og II i grunnvannsdirektivet.</p> <p>Status temagruppe unntak "Ad-hoc group Article 4(7)": Det er nedsatt en arbeidsgruppe som arbeider for felles forståelse og veiledning om unntak for nye aktiviteter og inngrep (tilsvarer</p>

vannforskriftens § 12). Det er utarbeidet et utkast til en eksempelbasert veileder som er på høring som er forventet ferdigstilt i slutten av 2017. For grunnvann vil artikkel 4(7) spesielt komme til anvendelse ved endring i kvantitativ status som følge av økt grunnvannsuttak til vannforsyning og drenering.

Terskelverdier (TV): På bakgrunn av stor variasjon i anvendte metoder, samt mangelfull beskrivelse av metoder for fastsettelse av TV i de første rapporterte vannforvaltningsplaner, har det blitt utarbeidet et utkast med forslag til en felles forståelse av hvorfor TVer blir etablert og metodeanvendelse for fastsettelse av TV. Det har ikke blitt arbeidet nevneverdig på dette delprosjektet siden forrige møte i arbeidsgruppen så mye av presentasjonen ble en oppsummering av hva som har blitt gjort tidligere. Viktig her var sammenstilling av svar fra spørreundersøkelse vedrørende fastsettelse av terskelverdier i medlemslandene, der de fleste land har benytter grenseverdier gitt i drikkevannsforskriften.

Unntak under artikkel 4(4) Utsatt frist og 4(5) mindre strenge miljømål: Det ble gitt eksempler fra flere medlemsland der disse artikkelene hadde kommet til anvendelse:

Finland: Isokangas-Syrjänharju grunnvannsforekomsten har hatt større uttak en naturlig nydannelse av grunnvann over mange år med påfølgende senkning av grunnvannsnivå. Kvalitativ status er følgelig dårlig og etablert tiltak med redusert uttak vil ikke være tilstrekkelig til å oppnå god status i 2027. Behovet for uttak til vannforsyning er stort og uttaket ligger innenfor tidligere gitt konsesjon. Grunnvannsforekomsten er lagt inn under artikkel 4(4) utsatt frist.

Litauen: Tre større grunnvannsforekomster har naturlig høyt eller økende innhold av sulfat og klorid som følge av geologiske forhold og/eller grunnvannuttak. Overvåking av forekomstene over 5 år har ikke vært tilstrekkelig til å bedømme kvalitativ tilstand og både artikkel 4(4) og 4(5) vil komme til anvendelse.

Nederland: Flere av grunnvannsforekomstene har høyt nitratinnhold og dårlig kjemisk tilstand som følge av økende forbruk av kunstgjødsel fram til 1990. Reguleringer innført på 1990 tallet med betydelig reduksjon i forbruket har ikke gitt likende reduksjon i nitratinnhold i grunnvannsforekomstene. Mye nitrat ligger lagret i jord og sedimenter og lekker sakte ned til grunnvannet, og det vil ta mange år før det registreres en betydelig nitratreduksjon i grunnvannsforekomstene. Artikkel 4.4 (c) med forlenget tidsperiode for å oppnå god kjemisk status anvendes på disse forekomstene.

England: Eksempel fra en grunnvannsforekomst i sandstein med forhøyet nitratinnhold fra jordbruksaktivitet og spredt avløp med jordrenseanlegg og der artikkel 4.4 (C) har blitt anvendt. Fremhevet også betydningen av kunnskapsinnhenting for god hydrogeologisk forståelse samt bevisstgjøring og informasjon til problemeiere før tiltak iverettes.

Belgia: En av landets største grunnvannsforekomster som benyttes til vannforsyning har dårlig kjemisk tilstand som følge av høyt nitratinnhold. Omfattende studier viser at nitratinnholdet vil holde seg høyt i lang tid som følge høyt lager av nitrat i jord, markvann og grunnvann fra tidligere tiders gjødselpraksis. Utskifting eller nedbrytning av nitrat i grunnvannet går sent og

	<p>grunnvannsforekomsten forventes å ha dårlig kjemisk tilstand i mange år framover uavhengig av arealbruk slik at artikkel 4(4) om utsatt frist forventes anvendt.</p> <p>Trendanalyser: Erfaringer fra medlemslandenes vannforvaltningsplaner og statusvurderinger viser uklar definering av trend, ingen konsensus om ulike stoffers betydning for miljø, naturlig bakgrunnsverdier og klima/sesongvariasjoner er i liten grad vurdert i trendanalyser. Det pågår et arbeid med en teknisk rapport med gode eksempler til støtte i kommende arbeid med trendanalyser som forventes ferdigstilt i utgangen av 2017.</p> <p>Drikkevansdirektivet og vanddirektivet: Da det er mange fellespunkter i de to direktiver, er det tatt initiativ for å utvide samarbeidet mellom disse to arbeidsgruppene. Dette samarbeidet ønsker å fremme kunnskap om beskyttelse av drikkevannsressurser og med overføring til vanddirektivets generelle miljøfokus på vann. På bakgrunn av dette samarbeidsinitiativet skal det utarbeides en rapport med sammenstilling av gode eksempler på koordinerte overvåkingsprogrammer og etablering av beskyttelsessoner for vannverk og sårbare økosystemer.</p> <p>Spesialsesjon om grunnvannsökologi: Presentasjoner på dette tema fra føderal geologiske undersøkelser i Sveits samt flere forskningsinstitusjoner.</p> <p>Sveits: Har studert konsentrasjonen av naturlig forekommende bakterier i grunnvannet (kimtall) som indikator for miljøbelastning og sårbarhet av grunnvannsforekomster. Har også studert forekomsten av akviferfauna (krepserdyr) i ulike geologiske medier og akvifertyper. Funnet stor artsrikdom og variasjon selv over korte avstander. Studie av kimtall og akviferfauna kan ha potensial til å vurdere miljøbelastning på akviferer men forutsetter kunnskap om naturlig bakgrunnsverdier som ofte ikke er tilgjengelig.</p> <p>Resterende foredrag rettet seg mot ønske/behovet for at kartlegging og karakterisering av økologisk tilstand i grunnvannsforekomster på lik linje med kartlegging og karakterisering økologisk tilstand i overflatevann. Dette for dels å beskytte akviferfauna og hindre forringelse som følge av antropogene belastninger, men også som effektive indikatorer på belastning og risikovurdering av kvalitativ status til grunnvannsforekomster. Dette vil trolig ha liten relevans for norske forhold da undersøkelser har vist at både artsmangfold og funnfrekvens av akviferfauna er liten som følge av isdekke under siste istid.</p> <p>Neste møte i WG GW er 17. og 18 oktober, British Geological Survey, Keyworth, Nottingham, England</p>
5	<p>Oppfølging: Nei</p>
6	<p>Ble norske innspill fremmet? (evt. skriftlige innspill vedlegges) Nei</p>
7	<p>Referat godkjent av (norsk WFD-CIS koordinator): Anders Iversen, Miljødirektoratet, 29. mai 2017.</p>